

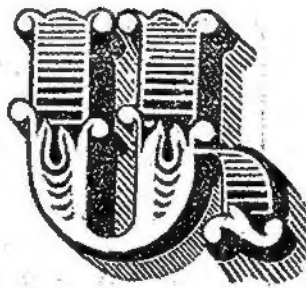
ՀԱՏԸ 5 ՄԻԼԻԵՄ

ՌԱԺՆԵՐԻՆ

Տարեկան վեցամսեայ
ԵԳԻՊՏՈՍ . . . 2. 0. 80 40
ԱՐՏԱՍԱՀԱՄԱՆ ՅԲ. 20 10

ԾԱՆՈԹՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴՈՄԵՆ ՏԵՐՄԵՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏՈՒՍԱՔՏԻՆ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԵՐՈՒ ՕՐԿԱՆ

40 ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԴԱՐԱԹԸ ԵՐԵԲ ԱՆԳԱՍ

ԽՐԱԿՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏԵՐՄԵՆՈՒԹԻՒՆ

Տարա Ապրիլ Տարա, Թիւ 16

ԱՂԵՐՍԱՆԵՐԻՆ

ՀԱՍՏԸ

Journal AREV

B. P. № 600

Alexandrie, EGYPT

ՀԱՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄ ԶԵՆՈՒԹԻՒՆԵՐԸ ԶԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՐՄԵՆ-ԽՐԱԿՐԱԿՏԻՆ ՎԱՀԱՆ ԹԵՔԵԱՆ

ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐԸ ՀԱՅՆԵՐՈՒՆ ՀԱՆԴԵՊ

Այն օրը երբ թալէթի է էն վերի նման արկածախնդիր վարիչներ թուրքերան կը նետէին միջազգային պատերազմի խառնուրդին մէջ, Հայերուն կացութիւնը ծանրապէս կը վտանգուէր:

Ինչ դիրք պիտի բռնէին Հայերը պատերազմող կողմերուն հանդէպ և ինչ դիրք պատերազմողները Հայերուն հանդէպ: Առանց պատճառներու երկար թուարկութեան մը, բաւականանալով ըսելով թէ Հայերու դիրքը որոշ էր և որոշ եղաւ: Արտասահմանի Հայերը իբրեւ մէկ մարմին՝ դիրք բռնեցին Դաշնակիցներու կողքին, մինչ թուրքերայ Հայերը՝ իրենց հպատակութեան անտեղիտայի պարտադրութեան կը կատարէին: Թուրք մուշտանդութիւնը իրենց դէմ գրգռելէ զգուշանալով: Սակայն տեսնենք թէ Դաշնակից ուժերը, որոնք կ'ենթադրուէր թէ իրենց իսկ անունն ստանալէն ի հայել պիտի աւանդէին Հայ ազգին անվերապի զգացումներն ու տրամադրութիւնները և Հայաստանի ու Կիլիկիոյ ազգաբնակչան պայմաններուն իրենց համար ընծայած բացառիկ պատեհութիւններն, որ աստիճան կրցան օգտուել անոնցմէ և օգնել թուրքերու ձեռքին մէջ պատանդ մնացած Հայ ազգին: Հետագայ տեսութիւնը, իբրեւ անցեալի վերաբերող դէպքերու քննութիւն, կը կցուի Դաշնակից ազգաց մատուլին այս օրերս հրատարակած քաղաքական քննադատութեանը շարքին:

Արտասահմանի Հայութիւնը չի թերացաւ կանուխէն Դաշնակիցներուն մատնանել ընելու՝ մէկ կողմէ երկրի Հայութեան գլխուն վրայ կախուած վտանգը և միւս կողմէ Հայոց իրենց ընծայելիք ստատորէից Դաշնակիցները աւելի «կարեւոր» ստատորներու ետեւէ ըլլալով, շատ պզտիկ գտան Հայերուն ներկայացուցած «չնչին» առաւելութիւնները: Թուրքերու թուական պէտքը չտեսաւ Հայկական ճակատը զօրացնելու և այդ կողմէ վճռական հարուած մը տալու թշնամիին, չհաշուեց թէ կողմակաւեան ազդեցականութիւնը վրայ ուժերու պատկանելի ցուցադրութիւն մը պիտի չստանար՝ սահմանադրութիւն մինչեւ Տիգրանակերտ և Սեբաստիա՝ Թուրք ազգաբնակչութիւնը և ընդհանրապէս պիտի ելնարաւ կանաչներ վեց նահանգներու ամբողջ Հայ ազգաբնակչութիւնը: Միւս կողմէ՝ արեւմտեան Դաշնակիցները անտեսեցին թուրքերոյ ինքնակալութեան ծովափին միակ իրապէս խոցելի կէտը՝ Կիլիկիան՝ ուր դաշնակից համախառն ուժի մը ցամաքահաստ մեծ արդիւններ կրնար տալ: Թուրքերոյ ասպարէզ ինքնէն մինչև

չեւ անցեալ ապրիլի վերջը՝ ամբողջ վեց ամիս՝ այդ կարելիութիւնները անեղծ մնացին: Դաշնակիցները ամէն վայրկեան կարող էին արեւմուտքէն և արեւելքէն թուրքերային տալ այն մահացու հարուածը որ միանգամայն Հայերուն փրկութիւնը պիտի ըլլար: Օսմանեան կառավարութիւնը, որ ինքնալ կ'զգար իրեն համար խիստ վտանգաւոր այս կարելիութիւնները, ամբողջ վեց ամիս վարանեցաւ Հայերու դէմ գրգռել վարմունք մը ունենալէ, որպէսզի մի գուցէ իր ձեռքով փութացուցած ըլլար մեծ վտանգը: Այն ատեն միայն՝ երբ անհկա համոզում գոյացուց թէ Դաշնակիցները բոլորովին տարբեր ծրագրով մը կը շարժէին, երբ անհկա տեսաւ որ Հայաստանի կողմէն Ռուս յառաջնորդութիւնն իսկ դաշնադէր և անմիջական վտանգ չէր սպառնար, այն ատեն միայն համարձակեցաւ ձեռնարկել իր հայալիք ծրագրին գործադրութեանը: Վառայ և Ձեյթունի խորտումները՝ որոնք Հայերուն կողմէ ազդարար նշան մը կրնային համարուել ուղղուած Դաշնակիցներուն՝ ընդհանրապէս, Թուրքերուն համար միայն ծառայեցին իբրեւ պատճառանք իրենց զազանութիւններուն ձեռնարկելու: Ու կոտորածի և տեղահանութեան աւերիչ գործը սկսաւ:

Արտասահմանի Հայութեան ներկայացուցիչները այս անգամ ալ չյամբեցան Դաշնակից պետութեանը ուշադրութիւնը հրաւիրել հաշիւ ծալր տուած այս գաղափարներէն վրայ, մատնանելով թուրքերոյ Հայութեան բնաջնջման վերահաս վերտանգը, եթէ անմիջական կերպով տեղի չունենար զինեալ միջամտութիւն մը՝ որ Դաշնակիցներուն համար ալ օգտակարութեան գերծ պիտի չըլլար տակաւին: Դաշնակիցները շարժեցան այս անգամ: Անգլիա, Ռուսիա, Ֆրանսիա, բաւական նկատեցին թուրքերոյ ուղղել հաւաքական սպառնալիքը մը, որով կը յայտարարէին թէ թուրք պաշտօնատարները անձնապէս պատասխանատու պիտի բռնուէին Հայկական կոտորածներուն ու երբ հայութեանը դարութեան ժամը հնչէր՝ իրենց կառավարող պիտի քաւէին իրենց եղբնազօրութիւնները: Բայց թուրքերն մարդախօջոյ ատորմակը սըրունած էր անգամ մը և այդ սպառնալիքները ուրիշ բանի չէին կրնար ծառայել բաց միայն զայն աւելի կատգեցնելու: Արդարեւ, յունիս, յուլիս, օգոստոս ամիսներուն մէջ՝ բնաջնջումի գործը աւելի մերկապատուց և աւելի վայրագ կերպով յառաջ տարուեցաւ: Երբեք անհամար կարեւորները Փոքր-

Ասիոյ բոլոր պողոտաներէն կ'ուղղուէին դէպի Միջագետքի և Սուրիոյ անապատները՝ իրենց ճամբուն ամբողջ երկայնքը նշանադրելով խոնջէնք և անսուղարթեան ինկողներու դիակներով: Մարդու թեան դէմ գործուած գալթակցութիւնը խիստ մեծ էր, քաղաքակիրթ մարդկութեան խոնջմանը սասանեցաւ, ըմբոստացաւ:

Ինչ ըրին Դաշնակիցները այս անգամ: Լորտ Բրու Խորհրդարանին մէջ յայտարարեց թէ «Երկայն հանգամանքներու մէջ իրենք անկարող էին ո'ւ է անմիջական միջոցներ ձեռք բռնելու: Հայերուն պաշտպանութեանը համար» Ու պետական մարդիկն ու մամուլը միաբերան սկսան յայտարարել թէ միայն Դաշնակիցներն էր որ կրնար, եթէ ուզէր, կատարել Հայկական կոտորածներն ու հալածանքները... Սակայն անուշադիր միտման չէր որ պիտի ուզէր գաղափարել իր թեւադրանքով և իր յայտնի մեղսակցութեամբ կատարուած այս խոժ-դոնութիւնները: Հոռոմայ Պապին, չէզոք Պետութիւններու, Ամերիկայի վրայ յառեցան պահ մը հայասերներու աչքերը... Ասոնց պաշտօնական դիմումներն ու բարեխօսութիւնները չէին կրնար ունենալ և չունեցան անկեղծաւոր արդիւնքը: Ընդհանրապէս իբրեւ միակ պատասխան թուրք կառավարութեան կողմէ՝ ամերիկացիներու ձեռքով կատարուած նպատի բախումի գործն ալ արգելուեցաւ: Ու բնաջնջումի գործը կը շարունակուի անխափան:

Երէկ ալ կարգացին՝ Պաղատար վրայ քաղով անգլո-հնդկական յաղթական բանակին հրամանատար զորավար Նիքսոնին տրուած հեռագրական հրամանը՝ եթէ կարելի է օգնութեամբ հասնելու Զաքաթալ Հայերուն: Նկատի ունենալով այն հեռաւորութիւնը որ տակաւին կը զատէ Հայերուն իբրեւ տարագրաւայր ծառայող անապատները անհնարաբար բանակներէն, մենք շատ կը վախճանք որ այս մարդասիրական հրամանն ալ նոր գործադարձուած մը ըլլայ մեր հանգիստներուն տարագրութեան միացորդներուն բնաջնջումը վերջացնելու:

Բոլոր այս սխալներուն միակ պատճառն է՝ Արեւմուտքի քաղաքացեաներուն մէջ Արեւելքի ազգերուն հոգեբանութեան և մտայնութեան մասին տիրող տգիտութիւնը, որ նոյնչափ աղիտաբեր եղաւ Դաշնակիցներուն համար Պաղատաներուն մէջ: Այս սխալներուն թուարկութիւնը իրեն միակ նպատակ ունի՝ ո'չ թէ գաղափարութիւնը պաշտպան Պետութեանը՝ որոնց բարեացակամութեան կարեւոր է յաւելաւ Հայերու ցանցառմանը և աւելի վայրագ կերպով յառաջ տարուեցաւ: Երբեք անհամար կարեւորները Փոքր-

ինչպէս կը հաւատանք, վերջին փորձ մը փորձել աղաւթու բեկորները այս թշուառ ազգին՝ որ Բրիտանեան, Բաղաքակրթութեան և Ազատութեան վաւեր խաչներուն Մեծ Նահատակը եղաւ Արեւելքի մէջ...

Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՕՐԸ ՕՐԵՆ

ՆՈՅՆԻՆ ՄԱՍԻՆ

Ներկայիս մէջ աշխարհի ամենէն զարմանալի և անխմանալի բաներէն մէկն է, եթէ ոչ անոնց գլխաւորը, յունական արքայապետ Չեղոքութիւնը, տեսող մը սքանչելիք-ցուցանք: Անբաղ-դատելի, անզուգական Չեղոքութիւն մը, որ քանի քանի անգամ մաղ մնացեր էր որ հողին աւանդէր, և որ սակայն կը տեսէ, կը յարապտէ, կ'աճի, կը դորանայ, կը յամարի ու կ'ամբարշտուի ի հեռու իր գոյութեան դէմ դառող ու մարտնչող մահացու օրէն թշնամի պատճառներու: Տեսնենք անպարտելի կամքով, աննահանջ յամարութեամբ, աննկուն կենսունակութեամբ օժտուած Չեղոքութիւն մը, որ ցարդ կուրծք տուաւ ամենէն անաւոր յարձակումներուն, ծածուկ կամ յայտնի, ներքին թէ արտաքին Մեծայայտ Չեղոքութիւն մը, Հին-աթենական չափ մարմնախառ Չեղոքութիւն մը, որ երկու անգամ զգեստեց Յունաստանի ամենէն ժողովրդական ու մեծազգեցիկ մարդը, Վենիզելոս, երկու անգամ ցրուեց անէպուց հելլեն ինքն-հրդարանը, նահանջի մատնեց ազգային զգացումը, որքի տակ առաւ ու կոխուեց Հելլենիսթեան ամենէն նուիրական շնորհը, պատառ-բղիկ ըլլաւ, զորքի վերածեց Յունաստանի պատիւը... Ուստի տուէ՛ք ինձի օւրիշ չեղոքութիւն մը, որ այսքան մեծագործութիւններ կատարած, այսպիսի յաղթանակներ տարած ըլլայ: Հելլեն Չեղոքութիւնը, հաւատացե՛ք, աւելի հզօր ու յաղթական հանդիսացաւ զան ո'ւ է պատերազմիկ ազգի զինուորական ուժը, Գալլէոսի բանակն ալ մէջը ըլլալով եւ կը տարակուսեմ մեծապէս, որ յունական «զինեալ» միջամտութիւնը — «Երազե՛ք սա տարբերակ երազը» — կարենայ ցոյց տալ յամառ կենսականութեան, անվերածելի զինադրութեան այսպիսի մեծ ուժ մը: Մարդիկ կան այսպէս, որոնք քան մը չընկու համար աւելի կորով կը գնեն, կը վառեն՝ զան ուրիշներ գոնելու համար...

Աւելի ժողովրդական քան Վենիզելոս, աւելի հզօր քան ազգային-բարոյական մեծ Երրորդութիւնը, զգացում, ցան ու պատիւ, Յունական Չեղոքութիւնը հաւատամք մը, կրօն մը, կոսապաշտութիւն մըն է (կոսապաշտութիւն չի կարգաւորուած դէմ ոչինչ կարող է գործել, ո'չ խոստում, ո'չ ապաշխար, ո'չ պատանալիք, ո'չ ճշմունք, ո'չ ալ ո'ւ է պիտի...) «Չեղոք եմ ու չեղոք պիտի մնամ» կ'ըսէ Յունաստան... Երախտադրութիւն Դաշնակիցներուն հանդէպ, մեր աշխարհի համար, — բառեր միայն: Հելլենական «մեծ գաղափար»ը... — հին երազ մը, անցեալին մշտնջերուն մէջ տակաւ մարդը Պուլիար վտանգը... — ցոյց, և քիւսակալութիւն: Մերպիտ հեռ դաշնագիրը... — «Գործը աղնի տեսակէ կտոր մը», ըսա Պեթմանեան սահմանին: Չեղոքութիւնն է միակ իրականութիւնը, միակ բարեբը...

Մ. Ս. ԳԻՐԻՃԵԱՆ

«ԵՐԱԶ ՈՒ ՎԻՇ»

Ասորի կ'արտասանեն ծառայաբար Արտեմ-Երկաթի նախորդ քաղաք հրատարակած «Երազ ու Վիշ» (Հեռագրական պատմամեթոդ) հատորին:

Ինչպէս պերճանքի առարկայ մը սուղի տան մը մէջ, այս պահուստը կան հատորի մը հրատարակութեան գաղափարը նախ խրտչեցուց զիս: Արեւն-Երկաթ, յանդուգն հեղինակը այս հատորին, որ ինձի կ'առաջարկէր Երազ ու Վիշ, չբռնեց զգալիորէն, ինձի բացատրեց թէ ասիկա ո'չ գոհար էր, ո'չ ծաղիկ, այլ իր սիրտը զոր կ'ուզէր զննել հայրենիքի միացող յուրվարուն մէջ, և այդեղ որ կատարեմ իր փափաքը... թերեւս այնքան համոզուեցայ իր այս գծած պատկերին՝ որքան անկից յետոյ, նուազ յոռետես վայրկեանի մը ծնունդ սա մտածումէն թէ Դաշնակցութիւնն ալ կ'անհիշէ երեւոյթ մըն է, ու ամենէն հոգեւորէն, և թէ այն պահուն ուր մարդակերպ վայրի գաղան մը մոլորեալ մեր վրայ է ինկեր ու կը յօշոտէ միզ, լաւն կ'անհիշէ ամէն նշանները որ կը յայտնուին ու կը յայտնուին մեր ապրելու աշխարհիկ կամքը...

Երազ ու Վիշը անուշաւ է ուղղապէս մեր ներկայիս: Ան Վիշն է մեր հայրենի տան հիմնադրապետ քանդակուն և անոր մէջ մեր սիրելիներուն արեւուն ուղիւնաւոր հոտութիւն, բայց նաեւ, ան Երազն է վերանորոգմանը բնակարանին և վերակենդանացի բնակիչներուն, երազի անձայն պատգամ մըն է: Թէ ոչինչ կրնայ մոռցնել Ազգ մը երբ ան չուզէր մոռնալ, և պիտի մոռնալ աւելի շուտ անոնք որ զինք մոռցնել կ'աշխարհուն...

Արեւն-Երկաթի առաջին արձակ հատորն է Երազ ու Վիշը: Այս երբեք անարգ բանաստեղծը, որ մինչեւ հիմա չորս կամ հինգ հատոր հրատարակած է տաղաչափեալ զբոթութեաներու, ներկայ փոթորիկին մէջ կարծես աւելի ազատ ու լայնաթոք շնչել կարենալու համար կը դիմէ քաղաքիկ թեւերուն ու կը թռչի մերթ վար հողին մօտ, մերթ վար ծախարալաց կ'անցնի այրելի մէջէն: Արդարեւ, հատորը, որ պատմութեանը հաւաքածոյ մը կը կոչէ ինքզինք, իրարու խառնուած երկու տարբեր մասերէ կը բաղկանայ, երբեմն միեւնոյն կտորին մէջ իսկ իրարու խառնուած, մին զուտ վիպական և միւսը՝ զուտ բանաստեղծական... Ըսի թէ ամենուն ալ նիւթը օրուան կեանքն անուշաւ է, կամ աւելի ճիշդ՝ օրուան մահէն... Առաջին մասին մէջ՝ եթէ յընդարձակ չունի իրաւիկներու շարքերէ բոցը, գոնէ լամբարի մը մեղմ լոյսով կը տարածուի պատմութեան մէկ ծայրէն միւսը, առանց ոչ մէկ անկիւն մուծի մէջ թողնելու: Այսպէս են Ուրիկի Զոլը, Հայաստանի զինուորը և Ռոքոքի համարը, որոնք ըսա իս լուսադրոշմներն են այս շարքին, պատկանելով հանդերձ «ձգտումներ» (à tendances) արեւմտի այն սեռին, որ զերծ չէ իրեն յատուկ անպատեհութիւններէ: Ուրիշ մաս մը, սակայն, — Հակոբ, Մեղիկներ, Ժամկոյնը և Զիւն մանր — իրենց առաւել կամ նուազ վիպական ձեւին մէջ արձակ զբոթութեաներ, և յաջորդին ալ, հոն, կ'ըլլայ աւելի խիզախ և կ'արձակ յանդիման զոյգը՝ որոնք պիտի ըսէր երկինքէն զոյգուած են քան թէ երկինքն անուշաւ... Այս խառնընթաց՝ Մեղիկները մանաւանդ, հակառակ Լավտանի վերջերս հրատարակած խոր ու պերճաշուք մէկ ջնջն ուղղակի ներշնչուած ըլլալուն, ինքնատիպ է սակայն, որովհետեւ հայկական իր պարունակութեան մէջ, և կը կազմէ գեղեցկադրոյն արտայայտու-

Ն. Բ. Սուրբաթյան մահախոսքին մէջ
տրամատանաբար 9 անձներու հ. վկայներու
հորդաքանակով ինքնը կատարուեցաւ. երբեք
ինչեք կաշառեալն Պատերազմ. Ստեան

ընդհ. դատախազ Պ. Յէֆէսի: Ամբաստանակալները Հասարակ բանտէն կանգնող բերդեցան Աթթարինի տեղական դատարանը, ընդ հսկողութեամբ 10 Անգլիացի հրազանակիր զինուորականներ Պ. Յէֆէս 3 օր եւս Աղեքսանդրի միայն ետք պիտի դառնայ Գալիքի ուր պիտի կարգէ իր ամբաստանադիրը Պատերազմ. Առանձն պիտի գումարուի Աղեքսանդրիոյ:

մէջ, զէպի զեկտի սկիզբը, և նիստերը հրապարակային պիտի ըլլան:

Իրաւամբ անգլ. դատարանը հաստատեց յունական «Բորոս» շրջանաւորի գերաւումը որ քանի մը ամիս առաջ Միջերկրականի մէջ բռնուած էր երբ պատերազմական արգելիքով ներքին կը փութարէր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՀԱՅՈՑ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Կողմի եւ Պարսկաստանի
ՓԱՆՍԱԿԱՆՆԵՐԸ

Թիֆլիսի մէջ գտնուող փախստականներուն օգնելու համար կանանց և տղայացի յատուկ նոր հիւանդանոց մը բացուած է:

Իսթանբուլի նահանգապետը հետագայած է Թիֆլիսի թէ Գանձակի նահանգին մէջ հերքողական 10,000 փախստականներէն 8000ը զուրկ է տաք հանդերձեղէնէ: Ատոնց 2000ը այր, 3000ը կին և 3000ը տղաներ են: Ամենքն ալ հերմակեղէնի պակաս ունենին:

Աղեքսանդրիոյ մէջ ստանիկ ցուրտ ընել սկսած և նոյն իսկ ձիւն եկած է: հակառակ ատոր՝ փախստականները միշտ վրանդուրտ տակ կը գտնուին: Այնքանաբայց Բաղ. Յանձնախումբը զիմած է Կողմարի Բաղ. Միւսթաֆայի Գանձակի խնդրելով որ Այնքանադրոյ մէջ ձմեռային բարակներ (պատաք) կատարուին:

Աճեցնելով զուտ գերմանական տասնը (Գանձակի նահանգին մէջ) հայ փախստականներուն ընկալաւոր եղած է: Հիւանդանոցները զէպերը փորձարկեց և ծանոթանալով զանոց ըլլալով Անիէն: Ֆէլդի մէջ եւս 80 անկողնով հիւանդանոց մը հաստատուած է փախստականներու համար:

Վերադարձ. — Եռյի մէջ գտնուող 2500 Հայաստանցի զաղթականներ արդէն մեկներ են զէպի երկիրը, շատերը նոյն իսկ հիւանդ վիճակի մէջ: արդարեւ թերթերը կը գրեն թէ անոնց մէջ տարածուած թանջը և բժաւոր ծանուցած տեղը բաւական թուով մահուան զէպեր կը պատճառեն: Անթուրթիւն և վախէ մեռնողներ ալ եղած են: Իսկ երեք զաղթականներ, չկրնալով տոկալ իրենց կրած զրկանքներուն, ինքզինքնին կատարեցին:

Տիգրանակերտի մէջ կապանքի պարագաներու տակ մնած է Պիթիւի միւսթաֆայի: Զօրք Փ. Նալի, «որ ծնած էր — կը գրէ Կոնստ. — նոյն իսկ Պիթիւի մէջ ուր անցեց իր գործունէութիւնը: Կարեւոր ըլլանք: Սասունի կուտորաններուն ատեն Ապուր շատ մօտի կատարութիւնը զայն հակադրութեան տակ Պոլիս բերաւ և անիկ Ամերիկա զրկուեցաւ իբրեւ վտանգաւոր անձնաւորութիւն մը: Ան հոգա Սասունի քաղաքը աշխարհի առջև տալիս հրապարակողը և անցեալներուն օգնութիւն հասցնողը: Միւս Նալի մօտ վաղաքիս զգրաւորութիւնն իր և հայոց համայն Ամերիկացիին մը ինտելեկտուէրով իսկական հայ մըն էր որ կը գործէր Հայաստանի մէջ»:

Պ. Սերոբէ Գ. Օհանեան, կուտարացի, նախկին շրջանակարտ Ս. Կարապետ Վանքի վարժարանին, որ իբրեւ պահեստի սպայ թուրք բանակին մէջ ծառայելու հարկադրուած պատճառ զերի բռնուած է: Միւստի (Իսթիք) օմ. զերիներու բանակաւորիկէն կը գրէ մեզ խնդրելով որ իր հոն գտնուիլը Արեւի միջոցաւ յայտնենք ամեն անոնց որոնք ունեն կը հերքուի կը հետադարձին իրմով: Պ. Օհանեան երկու ամիս հիւանդանոցը մնալէ ետք վերջերս միայն բերուած է Մեաստի բանակաւորին: Իր տպաւորութեան և ստորագրութեան լուրը լնդու թիկան պիտի իմանան իր ծանօթներն: Ինչպէ՞ս ամենին տալով իմացու ձմեռելով խորհրդակցութեան որուն Ս. Կ. մէջ պաշտօնավարած տարւոյն շրջանակարաններէն է Պ. Օհանեան:

ՀԻՄՆԱԳՐԱՍ

ԱԶԳ. ՇԱՀԵՐՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
Ա. Վեցամետայ ցուցակ Հարաքի
(Հայպոխսան)

Տեղաբ. Շ. Միւստան 700, Ա. Չամանեան 210, Գ. Հաջադորեան 200, Զ. Ստեփանեան 145, Ն. Պապալեւան, Դ. Գաւապեան, Ե. Կիւրեան, Գ. Տէր Բարթող 140, Կ. Ստեփանեան 110, Մ. Գեորգի, Ե. Պապատարեան, Զ. Սպարճեան (միւստու) 100, Ա. Սեմէրճեան, Գ. Արամեան, Ե. Յուսէֆադորեան 80, Կ. Չամանեան, Գ. Սեմէրճեան, Ե. Գաւապեան, Ս. Սեմէրճեան, Ս. Պալեան 70, Կ. Սեմէրճեան, Դ. Տոնիկեան, Դ. Տոնիկեան, Ս. Սեմէրճեան 40, Կ. Սեմէրճեան, Դ. Գաւապեան, Դ. Կիւրեան, Դ. Տէր Նիկողոսեան 35, Կ. Սպարճեան 30, Ն. Խէրպէտեան 20, Գ. Փաթափանեան 15, Ա. Յիւրեան 10, Ս. Որբերեան (միւստու) 10, Զ. Զաղապալեան 9, Տիկ. Օ. Գաւապեան (միւստու) 5, Մ. Տարապեան (միւստու) 5, Ս. Պալեան (միւստու) 2:

Համագումար. Թաւր 3196

Պ. Արսաւազ Խանձեան, Թարգմանապա Միջերկրականի Փրանս, Նաւաբանի մէջ, որ ութ ամիս Տարտանէլ մնալէ վերջ Սեւանիկ արշաւախումբին մասնակցեց և վերջերս Նաւային Ընդհ. Սպախարտին թարգման անուանուած ու ծովակալին Նաւու հետ Բոր-Սայիտ եկած էր, երկօրեայ կարճ այցելութիւն մը առաւ Աղեքսանդրիոյ, իր զարթոյց կամ նախկին ընկերներուն հիւրանքի և թէքեանի Արտաւազ Խանձեան, Պերպեան վարժարանի վաղու շրջանակարաններէն, 20 տարեկ ի վեր հաստատուած էր Բարեզ ուր իբրեւ խմբագիր կաշխատակցէր Փրանս. մեծ թերթերուն (վերջին անգամ Մարքիս), միւստուային վարելով Բարեզի գաղափարներէն մէջ երկուսն թարգմանի պաշտօնը թուրքերէն հետ պատերազմին սկիզբը իրանեան թուրք է իր ընտանիքն ու պաշտօնները, և իր երկրորդ հայրենիքին՝ Տիւրանայի ծառայելու անհնգին մղուած, իբրեւ կամաւոր ստանձնած է ներկայ պայտօնը, որուն միջոցով մէկէ անկէ անգամներ մօտը գտնուելով անցած է իր զովէն: Անցեալները որ վերջին օգտնութիւնն «ի վարձ իր մատուցած ամենաթանկագին ծառայութեանց և իր քաջատրուութեան» մեր բարեկամը Նաւաբանի Օրաւարդին մէջ յիշատակուելու պատուին արժանացած և Պատերազմի իսկը (բոլոր քիւն) ստացած է, որուն համար ինքը, իր բարեկամները ու իր ազգը կրնան հպարտ զգալ անշուշտ:

Վե. Ք. Տեմիզեան, որուն պատմած արեւմտ ծանուցած էինք, կը գրէ մեզ թէ շնորհիւ Տեմի. Ն. Թօփեանի, որ իր բժշկական հմտութեան հետ տալիս է նաեւ բնակարանի փորձառութիւն, կոտրած դասակարգի գաւառը մեղմացած են և մի քանի օրէ ի վեր բնակական հանգիստ է Այս ասիկա, մեր բարեկամը կը խնդրէ մենք իր անկեղծ երախտագրութեան յայտնել ըստ այն բարեկամութեան որոնք այցելութեան կամ գոյով իրեն համակրութիւն յայտնեցին այս գործախուրթինը մէջ:

Նիւ-Եորքի մէջ սկսած է հրատարակուել թիկ Նիւ-Արմինիա, անգլիերէն պատկերապարզ կիսամտայ մը, զոր իրենց պատուակալ խմբագրութեամբ պիտի հովանաւորեն Էրոտ Տէյլմ Պապո, Անթուրթի Տիւրան, Ժ. Բիւրեան, Բ. Պերպեան, Ժ. Լոնկէ, Միս Ալիս Սթոն Պալաքէլ, Է. Բիւրեան, Բ. Բիւրեան, Ա. Ս. Բուք, Ժ. Պ. Բիւրեան և ուրիշ անհաւոր տնտէր: Հանդէսին տնտեսական մարմինն զանազանութիւնն ստանձնած է Տիւրան Ա. Ե. Թիւրեան, բանկերէն է տարեկան 2 տոլար: Հասց.՝ Mr. A. H. Tiryan, Treasurer of The New Armenia, 949, Broadway, New-York U. S. A.

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԵՐ

Յոռնատուն

Լոնտոն, 21. — Դաշնակից պետութիւնները Յոռնատունի հանդէպ անտեսական և վաճառականական պաշարում (պոլիթիկ) յայտարարեցին:

Լոնտոն, 22. — «Թաւր» Աթլէքէն կ'իմացնէ թէ Դաշնակից Նաւաբանը Ե. զէպիանի և Միջերկրականի մէջ յայտնաբերուած կողմը ըստ շրջանակներուն վրայ խիստ խուզարկութիւններ կը կատարէ:

Լոնտոն, 21. — «Կաղէթ» որ Տիւրան-Փոր» խմբագրականով մը Յոռնատունի մէջ պետական հարուածի մը հաւանականութեան մասին վախ կը յայտնէ:

Լոնտոն, 23. — Յոռնատունի համար ամենազգուշ խնդիրը մեռնող հայ-թալիստի խնդիրն է: Այս միջոցին երկրին մէջ գտնուող պատրաստ միջոցը իմիջայն երկու շաբաթ կը բաւէ: Դաշնակիցներու կողմէ յայտարարուած վաճառականական և տնտեսական պաշարումը վստահաբար սով յառաջ պիտի բերէ:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ՊԵՏԻ Է ՔԱՇՈՒՍ ՍԵՒԱՆԻԿԸ

Լոնտոն, 21. — Խալիս Դաշնակից միւս պետութեանց միացու Յոռնատունէն պահանջու համար որ Սեւանիկէն իր զինուորները դուրս հանէ: Մօք.

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԶԱՄԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ԶԿԱՅ

Լոնտոն, 22. — Լոնտոնի Յոռնական զեպանը պաշտօնապէս յայտարարեց թէ Յոռնատունի և Պուլկարի միջև ունեցող համաձայնութիւն չկայ, բացի Պուլկարի միջին արմաթը գնելու մասին պայմանագրութենէ մը և կ'անցնէ թէ Աթլէքէն Դաշնակից զեպանները այս վաճառարկութեան մասին տեղեկութիւններ ստացած են: Մօք.

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ՏԵՂԻ ԿՈՒՍՅՑ

Լոնտոն, 23. — Նոր հանող լուրեր կ'իմացնեն թէ Յոռնատունի հաւանած է իր բանակը զորուելու և ամառանալով իր իսկ հաւանած զինուորները ետ քաշելու: Յոռնատունի յայտարարած է որ զաջարկապէս կը մերժէ պատերազմ մինչ ամանակը: Յայտնապէս անհիշա կը վախճայ Դաշնակիցներուն չափ Դաշնակիցներէն ալ, և հաւատարապէս կը կատարէ երկու խմբակներու մտադրութիւններէն: Մօք.

Աթլէքէ, 23. — Պ. Տէրի Բօշէն Սեւանիկէն հոս վերադարձաւ: Անիկա օլիտի շարունակէ իր բանակցութիւնները: Պալաքէնը մէջ Դաշնակիցներուն ընդհանուր գործողութիւն մը պայտնովելու: Դաշնակիցները յոռնատունի որ իր ձեռնարկութիւնները յաջողութեամբ պիտի պատկանին: Աժ. Տիւ.

Սերպիական անկառնեմ

Լոնտոն, 20. — Կ'իմացնէ թէ Պուլկարի Մանուկը կ'սպանան երեք կողմերէ, Պալաքէնի կ'իմացնէ, Պրօքէն և Բիւրեան լուրէն: Մօք.

Լոնտոն, 20. — Ռուսները լրագրիները կը ծանուցանեն թէ Աւստրիացիք սկսած են Դաշնակից մէջ անկանք գնդակել:

Լոնտոն, 21. — Բարեբէն հանող լուրեր ցոյց կուտան թէ Պուլկարի Սեւանի խառնուելու երկու կողմերէն հայոց անկառնեմը տակաւին չէ հաստատուած: Դաշնակիցները բաղաժախտ գործողութիւններ կ'անցնեն: Մօք.

Աթլէքէ, 22. — Սերպիկը, Նիւ-Լիւս-ժովան ծանուցած վրայ Պուլկարիները ծանր պարտութեան մը մատնեցին երեք օր տեւող ճակատամարտէ մը յետոյ: Պուլկարիները որոնք նահանջ խուճապի մտահոգեալ, մեծաքանակ ներթողները լրագրեցին: Մօք.

Սեւանիկ, 22. — Սերպիկը հարաւարկուած մէջ կաշուութիւնը օրէ օր կը բարձրանայ: Պուլկարիները իրիկէքէն շաբաթանոց վախճալով որ 2 Սերպիկը զորքա միջնակէն կը պաշարուին: Սերպիկը զորքը Պալաքէնի կ'իմացնէ մէջ յառաջանալով թշնամոյն հետք իսկ չը գը-

տաւ: Կ'իմացնէ թէ ան փութով զէպի արեւելք քաշուելու վրայ է: Մօք.

Բարեզ, 22. — Տիւրանացիք նոյ. 19ին Սեւան գետակին վրայ Պուլկարիները ետ մղեցին: Կախը յաջորդ օրը վերակըսած է: Մօք.

Լոնտոն, 23. — Պուլկարի հետագիւր մը կ'ըսէ որ Պուլկարիները Սերպիկի Մանուկիան գրաւելուն պէս կ'որոն պիտի զաղքեցնեն և Սերպիկը հետ հաշտութիւն պիտի կնքեն: Մօք.

Լոնտոն, 23. — Կ'իմացնէ թէ զերմանական յատակագիւր համաձայն, Աւստրո-գերմանացիները պիտի գրաւեն Մանուկը քաղաքն ու շրջանը: Յոռնատունի Պուլկար միջնակցներու անկէ յայտնա համար Պուլկարիները կը յաւանդեն թէ Բիւրեանի կը մօտենան հիւսիսէն և արեւելքէն: Մօք.

ՌՈՒՍ. ՄԻՋԱՄԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Լոնտոն, 20. — Ռուսները հանրաժանօթ պետական մարդ Պ. Ֆիլիքսեւիչ Կոռնիկով յայտարարութիւնը ըրած է: «Ռուսները երկու շաբաթէն Ռուսները ամառանալով խառնուելու պիտի ըլլան, և Պուլկարի կառավարութիւնն Ռուսներուն անցնելու համար հրաման պիտի ուղարկէ: Կառավարութիւնը իսկ պիտի թոյլատրէ այն պարագային երբ Դաշնակիցները գործեն ուսիցը բաւական պիտի ըլլան զէպի իրենց քաշելու համար Պուլկար գործերը»:

Լոնտոն, 21. — Այսօր կ'իմացնէ թէ Ռուսները նախարարները Սերպիկի մէջ հանդիպում մը ունեցած են Ռուս պատուիրակութեան անդամներուն հետ որոնց մէջ է նաեւ Օրաֆ Իլիանը: Լրագրիները կ'ըսեն թէ կատարուած խօսակցութիւնները զինուորական կարգապահութեան խնդիրներու կը վերաբերին: Մօք.

Լոնտոն, 23. — Անթուրթի կ'իմացնեն թէ Զօր. Բուրաքէնը Պուլկարի վրայ արշաւող բանակին հրամանատարութիւնը պիտի ստանան: Մօք.

ԻՍԼԱՄ ԶԱՄԱՐԱԾԵՐ

Բարեզ, 21. — Հոռնի մէջ կը յայտարարուի թէ Խալիս մահապի հաշտութեան մը չի կնքուել մասին Դաշնակիցներուն հետ համաձայնագիր մը ստորագրած է: Մօք.

Լոնտոն, 21. — Հոռնի հասած լուրերը կ'իմացնեն թէ Խալիսական պաշտօն, շրջանակները կը հաստատեն թէ Խալիս փութով իր միջամտութիւնը կը պատրաստէ Պալաքէններու մէջ:

Լոնտոն, 21. — Տիւրան, միւստու կը շնորհաւորէ խալիսական կառավարութիւնը Սեւանի մէջ մեծ զինուորական առաքում մը որոշած ըլլալուն համար:

Տարսանի մէջ

Բարեզ, 22. — Բիւր. զինուորները նոյ. 15ին Կէլիպուրի մէջ Փրանս. հրետանին և զրահաւոր յաւանարներու զորքաւորութեանց օգնութեամբ, խմբի մը և ուսմանը միջոցները մը տիրացան: Բարեզ հակադարձակումները ետ մղուեցան: Մօք.

Լոնտոն, 22. — Թուրքերը և Գերմանները վերջին ծայր մահադուած են Թուրքերուն ինք ընդդիմաներու ան-յայտնուածին համար, որոնց մասին ո'ւնեւ լուր չունենին: Մօք.

Արեւելեան անկառնեմ

Բիւրեան, 22. — (Պաշտ.) Իսկայի շրջանին մէջ թշնամին պարտաւորուեցաւ: Բարեզ վերջին երկաթուղու գծին վրայ քաշուելով Սիւրի ձախ եղբերքը վրայ վերադարձեցին: Զարթուրած և Բարեզի գիւղերը: Մօք.

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Լոնտոն, 20. — Պարսիկ կառավարութեան Շահի օրհնաբայր միւստու է: Սեւանիկէն, որ Դաշնակից երու հանդէպ իր ունեցած համակրութիւններով ծանօթ է, Պարսկաստանի հարաւային կառավարութեանց գաղափարի անուանեց: Մօք.

Լոնտոն, 21. — Պարսից Շահը յայտարարութիւն մը հրատարակած է որով ժողովուրդին կ'ազդարարէ Ռուսերուն հետ խիստ բարեկամաբար վարուել:

ԳԻՊ Ի ՊԱՏԱՏ

Լոնտոն, 20. — Լոնտոնի մէջ Գերմանիայի կ'իմացնէ թէ Միջնակցի Բիւրեանական զինուորները Պաշտպան մեկ զանի Բիւրեան միայն հետ կը գրանդեն: 12,000 արաբ կուտողներ միացած են Բիւրեանական ուժերուն: Մօք.

Արեւելեան անկառնեմ

Զիւրիկ, 22. — Կը յիշատակուի թէ արեւմտեան անկառնեմ հետեւ Գերմանական զինուորներու կարեւոր կիւրքնա յումնից կը կատարուին: անոնց միջամտանքը թիւնը հասած է ուս, ճակատին օւրիկէ կ'իմացնէ թէ Գերմանական բանակին մէկ երրորդ մասը քաշուած է: Այստեղանքի անդին է յիշատակուի թէ անկառնեմ պիտի ըլլայ նոր գործեր քաշել: Ռուսերուն վերջին մղած բռնա յարձակողականին պատճառաւ Գերմանական այս կեդրոնացումը 7 զորքանակ կը գնահատուի:

ՎԵՐՁԻՆ ԺԱՄ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԶԻՅՈՒՐԸ

«Մագարա»-ի այս առաւօտեան լուրը, զոր բարձրագոյն էր ի վեր, Յոռնատունի զորքաւորութեան Եւ Սեւանիկէն իր զօրերը ետ առնելու մասին, զիս չհասցանք «Ռեկոքս»-ը: Երբեք հրատարակուած հեռագրերէն ալ նոյն յոյսը կը ճեղքեցին: Աթլէքէ, 24. — Պ. Տիւրի Փօշէն եւ Պ. Կիւրեան պիտի յայտնեն յայտարարութիւնը որ զանոնց նախ լուր տրուած է:

Լոնտոն 23. — Արաքի գործող պատճառները կ'իմացնէ թէ Անգլիոյ նաւահանգիստներուն մէջ ոչ մէկ յաւանք չունի: Եւ թէ Ռուսական նաւահանգիստներուն դիմ ոչ մէկ պատճառով հասցանուած կամ գործարարուած է:

Սերպիական անկառնեմ

Բիւրեան, 23. — Սերպի զեկոյց մը Սերպիկի հիւսիսակողմին մէջ յաջող կողմեր կը յիշատակէ: Զեկոյցը կ'անցնէ թէ Սերպիական կողմը Կուպոնայի եւ Վիկիս-Բլանայի մէջ ու Կիլիպուրի լեռան վրայ բուն մասնակիցները տեղի ունեցան: Այս վերջին կիսին մէջ Սերպիկը բանակին խուճապէս անցնելով լեռնային հիւր թիկանորդներ գրաւեցին: Մօք.

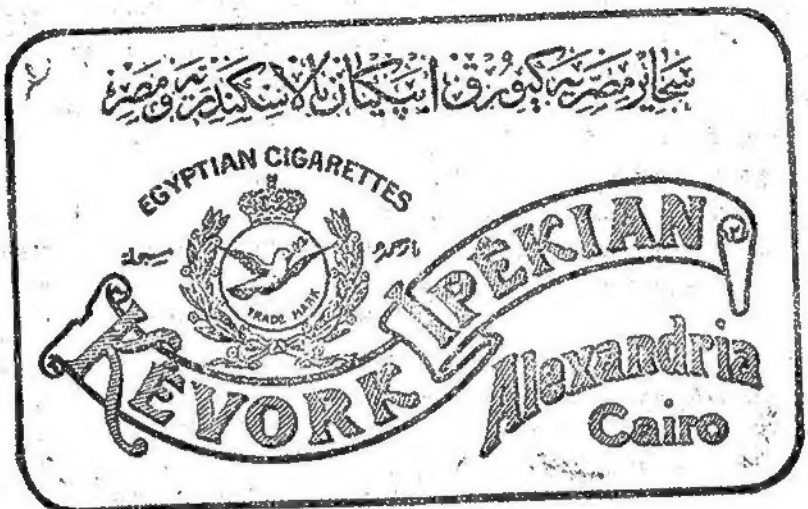
Աթլէքէ, 23. — Սերպիկի գետով Սերպիական իրանները կ'ըսեն թէ Սերպիական վարժարանի քիչ անհետ Մանաքը պիտի հասնի: Տիւրան, Նալաք համարեւ: Պուլկարիները Բալաքիին մէջ երկու անգամ ի գուր յարձակեցան Սերպիկին վրայ: Մօք.

Արեւելեան անկառնեմ

Բիւրեան, 23. — (Պաշտ.) Իսկայի հարաւ-արեւել. կողմը Բուլկարի զիւրիկէն մէջ բանակին թիկանորդները ետ մղեցին

ԳԵՈՐԳ ԻՓԵԿԵԱՆ

ԿԸ ՄԱՌՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

ԱՆԻՐԵԱՍ ՄԿՐԵԱՆ

Բի. Մեյսթրիս, 1 (ճուղակ Արթուր Երզնկանց
Վարդապետի անունով)
18 տարեկ է ի վեր Աղեքսանդրիա
հաստատուած եմ: Ներկի, զարդա-
նկարի, նշանատախտակի (Թապէլա),
իւզանկար պատկերներու և լու-
սանկարական ֆոններու վերաբեր-
եալ կատարած աշխատութիւննե-
րովս գործ թողուցած եմ Սերգեյանցի
յանախորհրդէրէս: Գինքնս՝ միշտ Ա-
րաքանքէն ստուգ, իսկ եւրոպացի
արհեստակիցներէն ածած եմ:

ՏՕՐԹ ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՐԹԻՆԵԱՆ

ՎԱՍԵՏԱՆ ԱՍԱՄԵԱՐՈՅԺ

ՄԱՌՈՒՆ, ՇԱՐԱ ՓԵՏԷՆ ԵՆ ՄԱՅԻՏԵՆ ԹԻՒ 10, ԳԱՆԻՐԷ
ԹԵՂԵՏՈՆ, ԹԻՒ 35-37

Հիւանդներ կ'ընդունին առա-
ւօտեան ժամը 8էն մինչև իրիկունս
ժամը 7ը:

Աղանդներ կ'ըմբռնեն ու կ'ը-
նեն առանց ցուրի: Աղանդներու հա-
մար ոսկիէ, քանուշե կամ Ամերիկ-
եան վերջին գիւտ եղող ուրիշ առ-
նակ ներկերէն ըտրոն կ'ընեն ա-
ռանց զօգանակի կամ քիմիկ վրայ
բան մը գնելու:

Բոլոր գործերը մաքուր եւ
խղճի մտօք կ'ը կատարուին:

Մարդ կ'անձին մէջ անգամ
մը ծախսելով կ'ապտորի աղանդներու
անտանիքի ցուերէն եւ հանգիստ
կ'ապրին:

Գինքնը խիստ չափաւոր եւ Մա-
նուր աղանդի գեղեր ալ կ'ը զը-
ռին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԻԱԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՐԻԵԱՆ-ՓԱՓԱՁԵԱՆ

Փրեսայի հրատարակ, Կալուած Զօկայի
Թիւ 356

Կատանման գիտելոյններ ելեքորա-
կան լոյսի և օգտին կազմ: Մեծաքանակ
և փոքրաքանակ վաճառու մէջ տեսակ
լոյս արտադրող առարկաներու:
Խնամելու աշխատութիւն, խիստ
չափաւոր գին:

ԲԱՍՏԵՆ ԵԱԼՔԵՐ

(PASTILLES NALTHER)

ՀԱՐԱՄԱՆ ԴԵՂԱԶԱՏԻԿ

Հազի չափ կարեւոր առեմ առեմ
Գործընթացն ունիս թէ փորձարու-
թիւն, ստամոքսի տկարութիւն թէ առ-
մարտութիւն, շերտէ կ'ը տառապիս թէ
անքնութիւն, հարբուիս ունիս թէ
յօղացու:

Գործածէ եւ պիտի օգտուիս անպայման:
Դարման է՝ 34 տեսակ հիւանդու-
թիւններու, որոնք մանրամասնութեամբ
են յայտադրին մէջ, որ կ'ը գտնուի իւ-
րաքանակով տուիս հետ:

Գինքնը եմ ցան աման Ե.Դ.
Տփիկը (որ կ'ը պարուանէ 67 հատ) 10
Տափը (որ կ'ը պարուանէ 3 տփիկ) 20

Թղթատարով առաքման համար պէտք
է միասին զրկել նաեւ երկու շերտ:

Ամերիկեան այս դեղահատիկը պատ-
րաստուած է յայտնի բոլորներու եւ ար-
մատներու հիւթէն և օգտակարութիւնը
հաստատուած է բժշկական կանոններէ:

Անձնապէս փորձելէ եւ օգտուելէ
վերջ միայն ստանձնած է Նիդալտի
բնդհանուր ներկայացուցչութիւնը՝ ՎԱ-
ՐԱՅԱՏԵԱՆ ԹՈՎԱՆ, որուն կարելի է
գինքնը, փոքր թէ մեծաքանակ համար,
անմաք կամ քարք փոստաւով հեռուեալ
հասցէին:

82, Rue Guinet Charkas (Boulac)
c/o Ecole Arménienne
B. P. 1079 Le Cairo (Egypte)

ՇՐԱՅՆԻ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Stein's Oriental Stores Limited

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ՀԱԳՈՒՍՏԵՐ

ԿԱՆԱՆՑ՝ ԵՒ ՓՈԲՐԻԿ ԱՂԱՆՆՑ
ՇՐԱՅՆԵՍՏԵՐ, ՊԼՈՒՂԵՐ
ԵՒ ԳԼԽԱՐԿԵՐ

Դիւարկներու, գլխանցներու, օտարկներու, հասեղներու, մեծացներու,
կաշեայ առարկաներու, կօշիկներու, մեծակերպիներու, համարդու-
րեանց պիտանքներու եւ ածելիներու առաւ մքեր:

Գինքնը յոյժ չափաւոր եւ անընդհատ:

ՄԵԾ ԴՈՐՄԱՏՈՒՆ, ԾԽԽՈՏԻ
ԵՒ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՍԽԿԱՐԵՔՆԵՐՈՆ

ԿԱՍՏԱՐԱԿԱՆ ԵՂԱՐԲ
ԶԱԿԱԶԻԿ-ԱՂԵՔԱՆԻՐԻՍ

Համարատու եմ իր Ապուրիկա (Աստղ) Ծխախոսներ եւ Սիկարներ:

ԳԱՆԵ ՏՕՐԹԱՆ
Banque d'Orient

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամապլուխ՝ արքայապետ վճարուած
Ֆր. 25,000,000

Կեդրոնական ԿԵՆՏՐ

Մասնագիտը՝ Աղեքսանդրիա, Գոր-
հիւր, Սեւանի-Իզմիր, Դորմալալուքիւն
Ներ՝ Միսիւրի, Մանասթըր, Սերէզ եւ
Զակալիկ: Փոխ-Դորմալալուքիւններ՝ Պեր-
կամ, Մադինա եւ Սոմա:

ՊԱՆԲ ԿՕՐԻՍԵՆ կ'ը կատարէ օնդա-
նաւորական ամէն տեսակ գործողու-
թիւններ:

ՊԱՆԲ ԿՕՐԻՍԵՆ կ'ընդունի գրամա-
կան աւանդներ, հետեւեալ տոկոսներով.

Հարբերին 3 ի տես վճարելի
» 3,50 9 ամիսէն »
» 4 1 տարեկէն »
» 5 5 տարեկէն եւ աւելի վճ.

Նոյնպէս՝ խնայողութիւնը քաջալե-
րելու համար հաստատու է Փոքր Խնայո-
ղութեանց յատուկ ճիւղ մը որ կ'ընդունի
Ե. Դ. 20էն Ե. Դ. 25,000 տարեկան հա-
րբերին 1 աօկոսով:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՎԱՍԵԱՆ

ՔԱՐԻԻՂԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵՏԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈԲՐԱՔԱՆԱԿ

Աղեքսանդրիա, Միսի Միսիւրի փողոց թիւ 40
(Արթուրի մզկիթի դէմը)
Թիւ 356 թիւ 38-45

Այս վաճառատունը կ'ը հայթայթէ
թէ Աղեքսանդրիայ եւ թէ Ռումէլի մէջ
ՄԱՆԻՐԱՇԵՐԻ հարապատ առաւելուն եւ
ամերիկեան բեթթը, չափաւոր դիւերով
Ապրանքները քրք օրին կ'ը յանձ-
նուին ամենայն կանոնաւորութեամբ:
ԴԻՄԵՏԷՐ ԵՒ ԴՈՂ ՊԵՏԻ ՄԱՐԱ:

ԴԵՂԱՐԱՆ ԱՆՊՈՆ

Թիւ 356 փողոց թիւ 29 Աղեքսանդրիա
Անգլ. պանակաւորին մօտ
Թիւ 356 թիւ 24-25

Դեղադրոյ Ս. ՊՈՂՈՍԵԱՆ կ'ը ծա-
նոթանէ յարգոյ հայ հասարակութեան,
բացումը իր նորանաւաստ ԱՂԻՐՆ ԴԵ-
ՂԱՐԱՆԻ, թարմ դեղերու ճիւղ միջո-
ցով մը: Դեղերը կ'ը պատրաստուին ա-
մենամեծ խնամքով և բոլոր կարելի ա-
ծան, իսկ վկայեալ աղքատաց դեղերը
տոանց չափու:

ԱՂԻՐՆ ԴԵՂԱՐԱՆը ունի ամէն ծա-
մանակ տրամադրելի ծանաղեալ բժիշկ-
ներ ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար:
ԱՂԻՐՆ ԴԵՂԱՐԱՆը յանապաղ փո-
խանակ օտարներուն, եւ քոն պիտի մնա:

ԴԵՂԱՐԱՆ

ԱՂԱՆԻ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Պապ-Սիւրա, Սուր-Է-Խանիմ, թիւ 159

Կը կարէ խիստ մաքուր և վերջին նո-
րաներութեամբ: Նաեւ կ'ը զառախօսէ Ն-
րոպական կանոնով, գինքնը դիւրամա-
շելի եւ:

Ա. Ն. ՕՅԵՊՈՒՅԵԱՆ

ՆԵՐՅԱՆ

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Հաստատու 1902

Դանիւր, Սրբիկ Կեթիկ

Կը վաճառուին ամէն տեսակ
կերպանդէն, բրդեղէն, բամպակե-
ղէն, սպաճոյ, պարխաք, գէմբը,
մասաբուլա եւ մանաւոր դեղանկ-
ներու պիտանքներ, մեծաքանակ եւ
փոքրաքանակ:

Ներածմունք ուղղակի Ներքապ-
էն: Ապրանքներու տոկոսներով եւ
Ե. գինքնը չափաւորութեան մա-
սին արդէն իսկ համարաւ ստացած
այս վաճառատունը կ'արժէ անդամ
մը աջակցել:

առիթմն օգտուեցէք

ՊԱՆԲՈ ՏԻ ՌՕՄԱ

Banco di Roma

Հաստատու 1880թին

Դրամապլուխ, 200,000,000 ֆրանք ամբողջապէս վճարեալ

ԸՆԴՀ. ԿԵՂԻՆԱՏԵՂԻ — ՀՈՒՄ

Կեդրոնական: — Ջիւրի, Ճէնովա, Նաբլի, Թուրին, Տիբուրցա, Աղեքսան-
դրիա, Կ. Պոլիս, Պարիզ, Գաթին, Մալթա, Ափրիկեան Տիբուլիս

ՄԱՆԱՅԻՂԻ

Այլապ	Տարա Սապ	Բիւրօ
Այլապ Լազարի	Տէրտ	Սիւնա
Արեցո	Տոսան	Սուպաք
Արեցան	Տրասպան	Թարապիս
Պիւրպի	Տրասպան	Թիւրք
Պիւրպի	Լուրդ	Քօրթ Անունի
Սոմի	Սոմի	Վիլիքի
Սոմի	Սոմի	Վիլիքի
Սոմի	Սոմի	Վիլիքի
Սոմի	Սոմի	Վիլիքի
Սոմի	Սոմի	Վիլիքի
Սոմի	Սոմի	Վիլիքի

ՊԱՆԲՈ ՏԻ ՌՕՄԱ կ'ընդունի ամէն տեսակ սեղանադրական գործողութիւններով, այսինքն արծե-
թեղներու վրայ ալանս, Ներքապի եւ Ներքապի կարեւոր քաղաքներուն իրաւ փոխել, չէր եւ չէր
արդէն, հեռաքալ, վերաբեր: Երկրորդ և Ներքապի վրայ տարաբանութիւններու զանաւոր,
Կործանելու եւ վերականգնելու շարժում պարզեցներու զանաւոր, Ներքապի եւ Ներքապի մէջ
պարսպի հրամաններով գործողութիւն, Արծեթեղներու պարսպանքիւն, Ապրանքներու պարսպանք եւ
ալանսի յորձողութիւն:

ՊԱՆԲՈ ՏԻ ՌՕՄԱ կ'ընդունի զրամական աւանդներ, ուղղուած ատեն կամ որչա՛ պայմանաւ-
մով վճարելի:

ՊԱՆԲՈ ՏԻ ՌՕՄԱ օտարականներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը բացած է Մոնթեքաթինօ
համարաւոր շրջանները, ուր ամէն տեսակ սեղանադրական դիւրութիւններ կ'ընծայուին յանապաղ-
եան:

ԵՆԱՅԻՂԱՆ ՍԵՏՈՒԿ

Մալթա, Տիբուրցա, Պարիզ, Գաթին, Մալթա, Տիբուրցա, Պարիզ, Գաթին

ՍԱԿԱՐԱՆ

24 Նոյեմբեր 1915

ԿԱՐՊԱԿ	Բացում	Փակում
Նոյ.		
Յուլի	17 5/8	17 11/16
Մարտ	17 29/32	18 —
Նոյ. (1916)	17 5/8	17 1/2

ԿԱՐՊԱԿ	ՀՈՒՆՏ
(3 ամիս)	
(2 ամիս)	107

ԱՐԻՏՈՒՆԴ	
Դեկտ. 30 միլի 1886	Ֆր. 286.—
» » 1903	» 236.—
» » 1911	» 246.—
Բուլիկ Երկաթուղի	» 125.—
Բանաւա	» 90.50